

Koeien & Kansen

Pioniers duurzame melkveehouderij

Nieuwsbrief nr 5

mei 2001

MKZ treft ook Koeien & Kansen

De uitbraak van Mond- en Klauwzeer die ons land teistert, houdt ook Koeien & Kansen in haar greep. De betrokken veehouders leven dagelijks in grote onzekerheid. Wanneer ik dit schrijf, is gelukkig nog geen van de deelnemende bedrijven geruimd. Laten we hopen dat dit zo blijft.

Alle bedrijven hebben al fors schade geleden doordat één of meer tanks vol melk in de mestput moest worden geloosd. Een enkel bedrijf had daarnaast grote problemen met overvolle mestkelders. Uit de telefonische contacten blijkt dat de aanhoudende onzekerheid tot spanning leidt in de gezinnen. Dat wordt nog versterkt doordat het erg stil is geworden op de bedrijven. De veehouders gaan het erf niet meer af en ontvangen alleen het meest noodzakelijke bezoek. En daarmee treft MKZ ook Koeien & Kansen.

De geplande voorjaarsbezoeken, waarbij de projectmedewerkers aan de keukentafel de resultaten en plannen doorspreken, zijn afgelast. Het nemen van grond-, mest- en gewasmonsters is gestaakt. De meting van ammoniakemissies uit de stallen is stopgezet. En de DLV-adviseurs komen niet meer op de bedrijven. Gelukkig gaat de gegevensverzameling door de veehouders zelf wel door. Middels telefoon, e-mail en website worden gegevens uitgewisseld en wordt intensief gecommuniceerd.

Door MKZ komen ook de voorlichtingsactiviteiten in het gedrang. Samen met Praktijkcijfers 2 werd gewerkt aan een groot aantal themabijeenkomsten op de deelnemende bedrijven, die dit voorjaar en de komende zomer moesten plaatsvinden. Het ziet er naar uit dat deze bijeenkomsten niet door kunnen gaan. En dat raakt niet alleen Koeien & Kansen, maar de gehele melkveehouderij. Nog maar ruim een jaar en dan moet elke melkveehouder immers klaar zijn voor het realiseren van de MINAS-eindnormen. Zonder intensieve voorlichting over concrete, praktisch toepasbare maatregelen, zal dat velen nog heel wat hoofdbrekens kosten.

De uiteindelijke schade die MKZ aanricht is niet te overzien. We kunnen slechts één ding hopen...

De MKZ-uitbraak betekent voor velen thuisblijven en ontsmetten, ontsmetten en nog eens ontsmetten

Carel de Vries
(projectleider)

'De Marke-systeem'

De gedachte waarop het bedrijfssysteem van De Marke is gebaseerd, is in wezen simpel. Om je toekomst als melkveehouder veilig te stellen lever je producten die de maatschappij verlangt. En dat is niet alleen melk en vlees, maar ook hoogwaardig drinkwater, frisse lucht, interessante natuur en recreatiemogelijkheden. Een schoon milieu is voor al deze 'producten' noodzakelijk. Daarom moet de aanvoer van mineralen in meststoffen en voer, in balans zijn met de afvoer ervan in melk en vlees en moet het gebruik van bestrijdingsmiddelen worden beperkt. Belangrijke stappen zijn een gerichte keuze van veestapel en gewassen en een maximaal gebruik van bedrijfsgeigen voer en mest. Sinds 1999 volgen 17 praktijkbedrijven deze benadering in het project Koeien & Kansen. Op verzoek van de ministers Brinkhorst en Pronk is deze aanpak in 2000 uitgebreid naar de andere landbouwsectoren, via het project Telen met Toekomst. Ook voor de varkenshouderij staat een dergelijk project op stapel.

Australische belangstelling

Discussies over duurzame landbouw worden wereldwijd gevoerd. In het buitenland groeit de interesse voor de Nederlandse aanpak. Reacties komen vooral uit de gebieden met gespecialiseerde melkveehouderij. Het bevestigt dat we met Koeien & Kansen op de goede weg zijn.

Contacten zijn er op allerlei niveaus. Zo werkt Plant Research International al enkele jaren samen met het Franse 'Institute Technique des Cereales et des Fourrages'. De universiteit van Wisconsin (VS) heeft het Praktijkonderzoek Veehouderij ondersteuning gevraagd om een bedrijf a la De Marke te beginnen. De minister van landbouw van de Verenigde Staten, Ann Veneman, noemde De Marke zelfs inspirerend na haar bezoek in 1998. Ook de website van Koeien & Kansen ontvangt soms reacties uit verre oorden.

Positieve ervaringen

Dat de belangstelling van overzee soms nachtrust kost bleek onlangs. In de nacht van 19 op 20 april discussieerde het projectteam van De Marke per satelliet met deelnemers aan de 'Large Herds Conference' in Australië, een bijeenkomst van ongeveer 400 grote veehouders en 200 mensen uit onderzoek, voorlichting, beleid en industrie. Ook in Australië moeten veehouders nadrukkelijker rekening houden met de wensen van de samenleving, al zijn die wensen soms wat anders dan bij ons. De samenleving daar let sterk op dierenwelzijn en op de bijdrage van landbouw aan de (internationale) milieuverdragen. De manier waarop met die wensen wordt omgegaan kan echter hetzelfde zijn als bij ons.

Projectteam De Marke, v.l.n.r. Frans Aarts en Herman van Keulen (PRI) en Paul Galama (PV), discuteert live met de congresdeelnemers in Australië

Het was leerzaam kennis te nemen van de reacties van buitenlandse veehouders op onze problemen en onze aanpak. Directe contacten hebben bovendien altijd iets extra's. Al met al een zeer positieve ervaring, maar dan wel zonder het nadeel van vele uren reizen.

Frans Aarts,
Plant Research International